

Werkboek lezen en schrijven van nieuwsberichten



Naam:

Klas:

Inhoudsopgave

Les 1.....	4
Opdracht 1: welke teksten horen bij elkaar en waarom?	4
Opdracht 2: genrekenmerken	5
Theorie genre	5
Les 2.....	7
Theorie genrekenmerken nieuwsbericht	7
Opdracht 3: zelf een nieuwsbericht schrijven	8
Opdracht 4: hetzelfde onderwerp, andere bron.....	10
Les 3.....	13
Theorie taalgebruik in nieuwsberichten	13
Opdracht 5: hetzelfde nieuws, andere bron, ander taalgebruik.....	14
Opdracht 6: zo subjectief mogelijk.....	16
Les 4.....	18
Leerdoelen.....	18
Opdracht 7: nieuws over jezelf.....	18
Opdracht 8: hoe subjectief is dat bericht?	20
Les 5.....	22
Opdracht 9: een eigen krant maken.....	22
Les 6.....	26
Opdracht 10: receptanalyse	26
Opdracht 11: welk genre is dit?	28

Les 1

Opdracht 1: welke teksten horen bij elkaar en waarom?

Je werkt in groepjes van 3-4. Jullie krijgen acht teksten. Er horen steeds twee teksten bij elkaar.

- Bekijk de teksten goed, je hoeft ze niet helemaal te lezen.
- Bepaal met elkaar welke twee teksten steeds bij elkaar horen.
- Vul daarna de onderstaande tabel in.

Nummers van de teksten die bij elkaar horen	Toelichting: waarom horen deze teksten bij elkaar?

Opdracht 2: genrekenmerken

Je gaat nu twee van de acht teksten uit opdracht 1 beter bekijken. Je docent vertelt je welke twee teksten dat zijn.

- Beantwoord de onderstaande vragen met elkaar door zoekend te lezen.

	Tekst: (schrijf hier de titel op)	Tekst: (schrijf hier de titel op)
Wat is het doel van de tekst? Informeren, overtuigen, amuseren, ...?		
Voor welk publiek is de tekst geschreven? Een specifieke doelgroep of een algemeen publiek, volwassenen of jongeren, ...?		
Hoe is de tekst opgebouwd ? Waar staat de belangrijkste informatie? In welke volgorde wordt de informatie gebracht?		
Hoe ziet de tekst eruit, wat is de vorm van de tekst? Met of zonder afbeeldingen? Hoe lang is de tekst?		

Theorie genre

Een genre bestaat uit een groep teksten waarvan het doel overeenkomt. Ook lijken de teksten veel op elkaar wat betreft opbouw, vorm, taalgebruik en inhoud. Het woord genre wordt niet alleen voor zakelijke teksten gebruikt, maar ook voor bijvoorbeeld liedjes (met genres als hiphop, soul, rock enz.) en romans (met genres als psychologische roman, science fiction, avonturenroman enz.).

Het is handig om te weten tot welk genre een tekst behoort. Als je meer weet over de kenmerken van een genre, dan weet je wat je kunt verwachten als je een tekst gaat lezen en dan weet je waar je rekening mee moet houden als je een tekst gaat schrijven.

Les 2

Theorie genrekenmerken nieuwsbericht

De teksten binnen een genre hebben veel dezelfde kenmerken. Een nieuwsbericht kun je bijvoorbeeld herkennen aan de volgende genrekenmerken.

Bron	Nieuwsberichten kunnen in allerlei media voorkomen, maar zie je vooral in kranten en op websites van kranten.
Doel	Feitelijke, onpartijdige informatie geven.
Publiek	Nieuwsberichten worden geschreven door professionele schrijvers, journalisten, die in opdracht of in dienst van het nieuwsmedium schrijven. Vaak zijn nieuwsberichten bedoeld voor een algemeen publiek , maar afhankelijk van de bron kan dat ook een specifiek publiek zijn, bijvoorbeeld jongeren. De afstand tussen schrijver en lezer is groot . Journalisten richten zich in nieuwsberichten niet rechtstreeks tot hun lezers en delen hun ervaringen of emoties niet met hun lezers.
Inhoud	De gebeurtenis die beschreven wordt is actueel , dus uiterlijk de dag voor publicatie gebeurd. De gebeurtenis is nieuwswaardig , met andere woorden: de redactie van de krant heeft bepaald dat het voor de lezers van belang is om van deze gebeurtenis op de hoogte te zijn.
Opbouw	De tekst is oprolbaar : des te verder je in de tekst komt, des te gedetailleerder de informatie wordt, zo kan de lezer afhaken als hij besloten heeft voldoende informatie te hebben. De tekst beantwoordt de 5w+1h-vragen : de tekst geeft allereerst antwoord op wie, wat, waar en wanneer en daarna op waarom en hoe. De eerste alinea is de lead , hierin staat de belangrijkste informatie.
Taalgebruik	Journalisten schrijven zo duidelijk en objectief mogelijk. Dit betekent dat zij weinig gebruikmaken van oordelende woorden zoals versterkers , verzwakkers en stempels (zie blz. 13 voor een uitleg). Helemaal objectief is taal echter nooit, dus is het van belang om in nieuwsberichten goed op te letten hoe oordelend de woorden van journalisten misschien wel zijn.
Vorm	Nieuwsberichten hebben altijd een kop en een dikgedrukte lead . Soms staat er een foto bij de tekst en wordt er gebruikgemaakt van onder- en bovenkoppen en tussenkopjes. Nieuwsberichten zijn maximaal 500 woorden .

Opdracht 3: zelf een nieuwsbericht schrijven

Stap 1

Deze opdracht maak je individueel. Hieronder staan 3 afbeeldingen.

- Schrijf op basis van wat je op deze plaatjes ziet een nieuwsbericht van 50-100 woorden.
- Gebruik de tekst over genrekenmerken op bladzijde 7 ter ondersteuning.
- Namen en andere feitelijke gegevens mag je zelf verzinnen.



Afbeelding 1: situatieschets (bron: anwb.nl)



Afbeelding 2: gewonde fietser (bron: alblasterdamsnieuws.nl)



Afbeelding 3: ambulance voert lichtgewonde fietser af (bron: rtvoost.nl)

Klaar? Ga verder met stap 2 op de volgende bladzijde.

Stap 2

Deze stap voer je uit in tweetallen in je groepje.

- Lees elkaars nieuwsberichten in tweetallen.
- Bespreek in tweetallen met elkaar welke genrekenmerken uit onderstaand schema je in elkaars nieuwsberichten terugziet.
- Vul tijdens het gesprek in wat je groepsgenoot over jouw nieuwsbericht zegt.

Genrekenmerk	Ja	Een beetje	Nee
Het doel van mijn nieuwsbericht is informeren.			
Ik heb als schrijver afstand tot mijn publiek gehouden door zakelijk en formeel te schrijven.			
Mijn tekst is zo opgebouwd dat het belangrijkste nieuws voorop staat.			
In mijn tekst worden de 5w+1h-vragen beantwoord.			

Opdracht 4: hetzelfde onderwerp, andere bron

In deze opdracht vergelijk je twee teksten over hetzelfde onderwerp uit verschillende media met elkaar. Zijn dit nieuwsberichten of niet?

- Lees de teksten individueel.
- Vul samen met je groepsgenoten onderstaand schema in.
- Zorg ervoor dat je kunt beargumenteren waarom dit wel of niet nieuwsberichten zijn.
- Gebruik de tekst over genrekenmerken op bladzijde 7 weer ter ondersteuning.

	Tekst 1 op blz. 11: Hudson's Bay vertrekt voor het einde van het jaar uit Nederland (bron: www.nu.nl)	Tekst 2 op blz. 12: Hudson's Bay start proef met winkel zonder klanten (bron: De Speld)
Welke genrekenmerken herken je?		
Is dit een nieuwsbericht of niet? Waarom?		



Hudson's Bay vertrekt voor het einde van het jaar uit Nederland

19 september 2019 16:12

Warenhuisketen Hudson's Bay vertrekt nog dit jaar uit Nederland, maakt het bedrijf donderdag bekend.

Hudson's Bay kwam twee jaar geleden naar Nederland en heeft hier vijftien winkels.

Het sluiten van de Nederlandse tak is geen grote verrassing. Het Canadese bedrijf besloot eerder al dat er bezuinigd moest worden en trok zich ook terug uit de Duitse markt. Moederbedrijf HBC wil zich nu vooral richten op de Noord-Amerikaanse markt.

Eerder meldden *Het Financieele Dagblad* en vakbond CNV al dat het warenhuis zou vertrekken uit Nederland, hoewel het bedrijf dat destijds zelf nog niet wilde bevestigen.

Vakbond CNV noemt het een "pijnlijke boodschap voor de 1.424 werknemers". Wel prijst de vakbond het bedrijf vanwege het afsluiten van een sociaal plan.

"Vooral omdat het HBC-avontuur maar zo kort heeft geduurd, had het concern voor heel veel personeelsleden niet de verplichting om een sociaal plan af te sluiten. We hebben in het verleden ook detailhandels gezien die de stekker eruit trokken en zich failliet lieten verklaren. De werknemers staan dan met lege handen", aldus CNV-bestuurder Jacqueline Twerda.

Bron: www.nu.nl



Hudson's Bay start proef met winkel zonder klanten

5 september 2019 door [Jos Maalderink](#)

Warenhuis Hudson's Bay gaat experimenteren met een winkel zonder klanten. In alle vestigingen in het land wordt een model uitgetest waarbij er geen klanten aanwezig zijn die aankopen doen.

“Er zijn nog steeds producten, er loopt personeel rond en er zijn kassa's”, legt het Canadese warenhuis uit. “Het enige verschil met een traditionele winkel is dat er niemand rondloopt die niet op de loonlijst staat. Het idee is dat mensen tijd besparen door niet naar Hudson's Bay te gaan om daar dingen te kopen.”

Het is niet voor het eerst dat een winkelketen in Nederland experimenteert met een model zonder klanten. De V&D ging Hudson's Bay al voor. Dat was een succes: de keten is inmiddels failliet.

Bron: De Speld

Les 3

Theorie taalgebruik in nieuwsberichten

Objectief versus subjectief: oordelende woorden

- Objectieve taal is feitelijk en dus onafhankelijk van meningen van mensen. In objectieve taal is weinig sprake van oordelende woorden.
- Subjectieve taal is afhankelijk van persoonlijke smaak en voorkeur en bevat in meer of mindere mate een oordeel of een mening. In subjectieve taal vind je veel oordelende woorden.
- Mensen verwachten van nieuwsberichten dat ze objectief zijn en journalisten leren ook dat ze objectieve berichten moeten schrijven. In de praktijk zie je altijd wel enige mate van subjectieve taal in nieuwsberichten. Dit herken je onder andere aan het gebruik van oordelende woorden in de vorm van versterkers en verzwakkers of stempels.

Versterkers en verzwakkers

- Versterkers en verzwakkers zijn woorden die een ander woord of een gebeurtenis groter/beter/extremer of juist kleiner/slechter/zwakker maken.
- Voorbeelden van versterkers: echt, heel erg, verschrikkelijk.
- Voorbeelden van verzwakkers: een beetje, nauwelijks.

Stempels

- Stempels zijn woorden die een gebeurtenis of een persoon beschrijven (bestempelen) op een meer of minder subjectieve manier. Je kunt deze subjectieve omschrijving vervangen door een objectieve omschrijving of andersom. Zo kun je een tekst objectiever of juist subjectiever maken.

persoon/gebeurtenis

minister-president Rutte
wielrenner Tom Dumoulin

Eurovisie Songfestival
niet meewerken
meenemen
het huis
een auto

stempel

vrijgezel, polderpremier
de toekomstig winnaar van de Tour de France, de immer
geblesseerde renner
het internationale liedjescircus, het spektakel in Tel Aviv
dwarsliggen, verzetten
meeslepen, torsen
de villa, het krot
een bolide, een karretje

Effect van subjectief taalgebruik

Oordelende woorden hebben effect op de lezer. Deze woorden kunnen de houding van de lezer positief of negatief beïnvloeden. Kijk maar naar het voorbeeld over Tom Dumoulin hierboven. De lezer neemt het oordeel van de schrijver over of verzet zich er juist tegen. Ook kunnen oordelende woorden de kennis van lezers vergroten. Het huis dat een villa wordt genoemd zal waarschijnlijk groter dan een gemiddeld huis zijn.

Opdracht 5: hetzelfde nieuws, andere bron, ander taalgebruik

Op bladzijde 15 staan twee nieuwsberichten over hetzelfde onderwerp uit verschillende kranten van 22 januari 2019. Je ziet waarschijnlijk al snel een aantal verschillen. In deze opdracht kijk je vooral naar het verschil in taalgebruik.

Stap 1

- Lees de berichten individueel door.
- Streep oordelende woorden (versterkers, verzwakkers en stempels) aan.

Stap 2

Vul nu met je groepje onderstaand schema in en omcirkel wat van toepassing is.

	Bier in cafés blijft in prijs stijgen	Goudgeel vaasje kost fortuin
Staan in dit bericht versterkers en verzwakkers?	weinig een beetje veel	weinig een beetje veel
Staan in dit bericht stempels?	weinig een beetje veel	weinig een beetje veel
Het taalgebruik heeft het volgende effect op mijn kennis en houding als lezer		
Het taalgebruik is	objectief beetje subjectief subjectief	objectief beetje subjectief subjectief
Dit bericht is	objectief beetje subjectief subjectief	objectief beetje subjectief subjectief
Dit bericht komt uit (als je geen namen van kranten weet, geef dan aan of het uit een populaire / zakelijke / (in)formele / ... krant komt)		

Bier in cafés blijft in prijs stijgen

horeca

De prijs van een biertje bij horecagelegenheden stijgt dit jaar waarschijnlijk zo'n 4 procent, meldt vaksite Misset Horeca. Sinds 2014 is de prijs met ruim 17 procent gestegen. Bierbrouwers hebben te maken met hogere arbeidskosten en grondstofprijzen en een tegenvallende zomer, zo valt te horen volgens Misset Horeca. Ook worden innovaties en inflatie als redenen genoemd voor de prijsstijgingen. Sinds 2006, toen Misset Horeca begon met het bijhouden van de prijzen, is de prijs voor een fust van vijftig liter met gemiddeld 74 procent gestegen. In dezelfde tijd is het algemene consumentenprijspeil zo'n 22 procent gestegen.

Goudgeel vaasje kost fortuin

Prijs cafépilsje nadert de drie euro

door Roy Klopper

AMSTERDAM - Cafébezoek wordt een luxe-uitje. Na de nieuwste prijsverhogingen van de grote brouwerijen nadert de prijs van een vaasje pils in menige kroeg de magische grens van drie euro.

De vier grote brouwers Heineken (ook Amstel en Brand), AB InBev (Jupiler en Hertog Jan), Grolsch en Swinkels (Bavaria) verhogen de pilsprijs voor het zoveelste jaar op rij, nu met gemiddeld vier procent. Daarmee is het gerstenat sinds 1 januari liefst 75 procent duurder dan in 2006: een vijftig-literfust Heineken kostte destijds ruim 84 euro, inmiddels is dat 147 euro. Dit berekent het horecavakblad Misset Horeca in een afgelopen weekeinde gepubliceerd overzicht.

Barrière

Als de nieuwste prijsstijgingen worden doorberekend aan de gasten, gaat een tapje van 25 centiliter al snel drie euro kosten. „Die prijs is een psychologische barrière. Voor het steeds populairdere speciaalbier willen gasten meer betalen. Maar bij een simpel pilsje is drie euro wel iets om tegenaan te hikken. Toch moet je die stap als ondernemer uiteindelijk maken om rendabel te kunnen werken”, aldus Maarten Hinloopen, eigenaar van zes grote horecazaken aan de Grote Markt in Den Haag. Een vaasje kost daar nu rond de 2,85 euro.

...

Opdracht 6: zo subjectief mogelijk

- Herschrijf samen met je groepje onderstaand nieuwsbericht zodat het subjectiever wordt.
- Maak gebruik van versterkers, verzwakkers en stempels.
- Gebruik het schema op bladzijde 13 en je creativiteit!

Belgische man wint ruim 1 miljoen euro in Holland Casino Valkenburg

Een man uit het Belgische Luik heeft woensdagavond de Mega Millions Jackpot gewonnen in een Holland Casino-vestiging in Valkenburg. Hij heeft een cheque van 1.064.676 euro ontvangen.

Het is de tweede keer binnen drie weken dat een gast van Holland Casino miljonair is geworden. De voorlaatste keer was op 23 januari in Utrecht. Toen won een vrouw maar liefst 1.917.457,10 euro.

De man uit België speelde net als de vorige winnaar op een Mega Millions-speelautomaat met een inzet van 5 euro per keer. Spelers kunnen ook voor een lagere inzet kiezen, maar maken dan kans op een lagere jackpot.

De prijs viel tijdens het achtste spel van de man. Volgens Holland Casino vertelde de winnaar direct dat hij wil stoppen met werken.

"Geweldig dat wij een van onze gasten zo'n geweldige avond en zo'n geweldige toekomst kunnen bieden", zegt Marcel Knols, manager van de Limburgse vestiging.

Na het vallen van de prijs is de Mega Millions Jackpot meteen weer opnieuw gestart met een bedrag van 1 miljoen euro. De hoogste jackpot ooit viel op 19 december 2015 in Utrecht. De winnaar ging toen naar huis met 3.650.609,85 euro.

www.nu.nl, 14 februari 2019

Les 4

Leerdoelen

Je bent nu halverwege de zes lessen. Als het goed is, kun je aan je ouders/buren/vrienden de volgende dingen uitleggen:

- wat een genre is
- welke genrekenmerken nieuwsberichten hebben
- waar je op moet letten als je een nieuwsbericht schrijft
- hoe je objectief en subjectief taalgebruik kunt onderscheiden
- wat het effect van taalgebruik in nieuwsberichten op jou als lezer kan zijn
- waarom al deze dingen handig zijn om te weten/kunnen 😊

Opdracht 7: nieuws over jezelf

Je gaat individueel een nieuwsbericht schrijven. De oudste twee groepsleden schrijven een zo objectief mogelijk nieuwsbericht en de jongste twee een zo subjectief mogelijk nieuwsbericht.

Stap 1

Maak voor jezelf een keuze tussen optie A en B.

- Optie A
Denk terug aan een belangrijke of opmerkelijke gebeurtenis in je leven. Wanneer was het? Waarom was het belangrijk/opmerkelijk? Wie waren erbij betrokken?
- Optie B
Je doet alsof je tijdens een heel belangrijke kampioenswedstrijd in een sport naar keuze een enorme blunder hebt gemaakt. Je hebt bijvoorbeeld in eigen doel geschoten met voetbal, bent buiten de baan gaan zwemmen, bent te laat gestart met hardlopen enz. Door je blunder ben je de kampioenstitel misgelopen. Je mag alle feitelijke gegevens zelf verzinnen.

Dus: mijn nieuwsbericht wordt objectief / subjectief en ik schrijf over optie A / optie B

(omcirkel wat voor jou van toepassing is)

Stap 2

- Beeld je in dat je journalist bent en schrijf een nieuwsbericht van 50-100 woorden.
- Je nieuwsbericht is dus of objectief of subjectief en gaat over optie A of B.
- Gebruik de schema's op bladzijde 7 en 13 ter ondersteuning.

Klaar? Lees alvast wat je bij opdracht 8 (volgende bladzijde) moet doen.

Opdracht 8: hoe subjectief is dat bericht?

- Wissel nu de nieuwsberichten van jullie groepje uit met die van een ander groepje.
- Lees minstens één nieuwsbericht van dit groepje en geef feedback aan de hand van stap 1 t/m 3.
- Stap 1 t/m 3 vul je in in het werkboek van degene aan wie je feedback geeft. Stap 5 vul je weer in in je eigen werkboek.

Stap 1

- Zet een cirkel om alles wat in het bericht van je klasgenoot subjectief taalgebruik is.
- Zet in de kantlijn een W op de plekken waar de volgende vragen beantwoord worden: wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe?

Stap 2

Schrijf in één zin op wat het nieuws is.

Stap 3

Vul onderstaand schema in over het nieuwsbericht van je klasgenoot. Zet niet alleen een kruis in het juiste vak, maar geef ook steeds concrete voorbeelden uit het nieuwsbericht.

Stelling	Niet waar	Een beetje waar	Helemaal waar
Er wordt gebruikgemaakt van versterkers en/of verzwakkers.			
Er wordt gebruikgemaakt van stempels.			
Het nieuwsbericht is subjectief.			
Het effect van dit objectieve / subjectieve (omcirkel wat van toepassing is) bericht op mijn <i>kennis</i> is:			
Het effect van dit objectieve / subjectieve (omcirkel wat van toepassing is) bericht op mijn <i>houding</i> is:			
Zet een streep onder de zinnen die volgens jou nog objectiever/subjectiever moeten worden gemaakt. Schrijf hier op waarom je juist deze zinnen hebt uitgekozen:			

Stap 4

Geef het werkboek terug aan je klasgenoot.

Stap 5 (in je eigen werkboek invullen)

Klopt de feedback die je hebt gekregen met je eigen ideeën over jouw tekst? Waarom wel/niet denk je?

Heeft je klasgenoot correct gezien dat je een objectief/subjectief bericht hebt geschreven? Hoe komt dat denk je?

Herschrijf de zinnen die door je klasgenoot zijn onderstreept.

Les 5

Opdracht 9: een eigen krant maken

In deze opdracht maak je met je groepje de voorpagina van jullie eigen krant. Voor elke stap staat een tijdsaanduiding. Je docent benoemt wanneer het tijd is voor de volgende stap. Ben je eerder klaar? Ga dan verder met de volgende stap.

Stap 1

(5 min) Als eerste zijn jullie de hoofdredactie van de krant. Jullie bepalen de signatuur van jullie krant. Dit betekent dat jullie moeten bedenken wat voor soort krant jullie willen maken. Maak de volgende keuzes:

- publiek van onze krant (omcirkel jullie keuze) = volwassenen / jongeren / algemeen publiek
- taalgebruik in onze krant (omcirkel jullie keuze) = veel / weinig versterkers, veel / weinig verzwakkers, veel / weinig stempels
- naam van onze krant =

Stap 2

(15 min) Nu zijn jullie de journalisten van de krant. De voorpagina van jullie krant moet gevuld worden met vier nieuwsberichten. Op bladzijde 25 staan vier kaders met informatie en op bladzijde 24 is ruimte om te schrijven.

- Maak van elk kader een nieuwsbericht van ongeveer 150 woorden: de oudste uit de groep doet cultuur, de op een na oudste sport, de op twee na oudste binnenland en de jongste politiek.
- Gebruik de informatie uit de kaders die je denkt nodig te hebben en die past bij de signatuur van jullie krant (stap 1).
- Vul de informatie uit de kaders aan met je eigen kennis over het onderwerp.
- Doe net alsof de gebeurtenissen in de informatiekaders gisteren hebben plaatsgevonden.
- Gebruik deze checklist tijdens/na het schrijven en/of kijk terug naar de theorie op bladzijde 7 en 13.

Checklist

- Mijn tekst ziet eruit als een nieuwsbericht.
- Ik kan de wie-, wat-, waar-, wanneer-, waarom- en hoe-vragen beantwoorden aan de hand van mijn nieuwsbericht.
- Ik heb het belangrijkste nieuws vooropgezet en de details komen verderop, mijn tekst is dus oprolbaar.
- Ik heb passend gebruikgemaakt van oordelende woorden (versterkers, verzwakkers, stempels).
- Het nieuwsbericht past in onze krant.

Stap 3

(5 min) Het is tijd om jullie berichten te publiceren. Je krijgt van je docent een groot papier. Plak jullie nieuwsberichten als volgt op het papier en schrijf bovenaan de naam van jullie krant op.

Naam van de krant: schrijf hier de naam van jullie krant	
Plak hier de netversie van een van jullie nieuwsberichten, denk na over waar je welk bericht plaatst. Wat past het beste bij jullie krant?	Plak hier de netversie van een van jullie nieuwsberichten, denk na over waar je welk bericht plaatst. Wat past het beste bij jullie krant?
Plak hier de netversie van een van jullie nieuwsberichten, denk na over waar je welk bericht plaatst. Wat past het beste bij jullie krant?	Plak hier de netversie van een van jullie nieuwsberichten, denk na over waar je welk bericht plaatst. Wat past het beste bij jullie krant?

Stap 4

(10 min) Jullie gaan jullie voorpagina nu uitwisselen met een ander groepje.

- Lees de voorpagina van de andere groep.
- Vul het feedbackschema in dat je van je docent krijgt.

Geef de voorpagina daarna terug aan het groepje.

Cultuur

- Winnaar songfestival
- Duncan Laurence
- Titel liedje: Arcade
- Tel Aviv, Israël
- Nummer 1 Nederland - 492 punten
- Nummer 2 Italië – 465 punten
- Nummer 3 Rusland – 369 punten
- Mahmood, Italiaanse zanger
- Sergey Lazarev, Russische zanger
- Duncan Laurence favoriet bij bookmakers

Binnenland

- Klimaatdemonstratie jongeren
- Malieveld, Den Haag
- Stijn Warmerhoven, 17 jaar, organisator
- Meer dan tienduizend Nederlandse scholieren
- Klimaatmars van Malieveld naar Binnenhof en terug
- Volle treinen
- Mondkapjes, beschilderde t-shirts, protestborden
- Mars door Den Haag
- Politie aanwezig
- Geen incidenten of problemen
- Internationale klimaatbeweging, gestart met klimaatdemonstraties in Zweden

Sport

- Ajax wordt kampioen
- Eredivisie
- Ajax – FC Utrecht 4-1
- In 2014 ook kampioen
- Trainer Erik ten Hag
- Johan Cruijff Arena
- Doelpunten: Othman Boussaid 0-1, Klaas-Jan Huntelaar 1-1, Donny van de Beek 2-1, Dusan Tadic 3-1, Dusan Tadic (strafschop) 4-1
- Directeur Edwin van der Sar

Politiek

- Uitslag Europese verkiezingen
- Opkomstpercentage 41,9%, in 2014 37.3%
- Europees Parlement: 751 zetels, Nederlandse zetels: 26
- Nederlandse partijen en hun lijsttrekkers die met zetels in het Europees Parlement komen:

Partij	2014	2019
D66	4	2
Sophie in 't Veld		
CDA	5	4
Esther de Lange		
VVD	3	4
Malik Azmani		
PvdA	3	6
Frans Timmermans		
Christen Unie + SGP	2	2
Peter van Dalen		
GroenLinks	2	3
Bas Eickhout		
Partij voor de Dieren	1	1
Anja Hazekamp		
50Plus	0	1
Toine Manders		
Forum voor Democratie	0	3
Derk Jan Eppink		

Les 6

Opdracht 10: receptanalyse

De afgelopen lessen heb je nieuwsberichten gelezen en geschreven. Nu ga je kijken wat je met deze kennis kunt binnen een ander genre. Op bladzijde 27 staat een recept voor Nieuwjaarsstamppot.

- Gebruik bij het invullen van het schema niet alleen het recept voor Nieuwjaarsstamppot, maar ook je eigen voorkennis over recepten.
- Maak per onderdeel (vorm, inhoud enz.) een algemene omschrijving die voor recepten in het algemeen geldt.
- Voor het onderdeel vorm is dit voorgedaan.

Algemene omschrijving vorm	Een recept heeft meestal een plaatje van het eten, een lijst met ingrediënten en een omschrijving van hoe je het eten moet maken.
Algemene omschrijving publiek/bron	Een recept vind je vaak terug in: Een recept is meestal bedoeld voor dit publiek:
Algemene omschrijving doel	Het belangrijkste doel van een recept is:
Algemene omschrijving inhoud	In een recept vind je de volgende inhoudelijke elementen terug:
Algemene omschrijving opbouw	De opbouw van een recept is als volgt:
Algemene omschrijving taalgebruik	In een recept zie je vaak het volgende taalgebruik terug:

Nieuwjaarsstampot



Nieuwjaarsstampot werd in Groningen – de naam zegt het al – traditioneel gegeten op nieuwjaarsdag. De stampot werd gemaakt van de eerste snijbonen uit het zout.

Bereiding

Doe de witte bonen in een pan met water en laat ze een nacht weken.

Kook de bonen de volgende dag in het weekwater in 1 uur gaar en laat ze dan in een vergiet goed uitlekken.

Was intussen de snijbonen en snijd ze fijn in de snijbonenmolen.

Schil de aardappelen, was ze en snijd ze in stukken.

Leg de aardappelen met de dobbelsteentjes spek in een pan en giet er zo veel water bij dat alles half onder staat.

Leg dan de snijbonen en de rookworst erop (prik er met een vork wat gaatjes in, dan kookt de worst niet stuk), voeg wat zout toe, breng aan de kook en laat alles in 30 minuten gaar koken.

Haal vervolgens de rookworst uit de pan, stamp de aardappelen, snijbonen en spekjes door elkaar en schep dan voorzichtig de uitgelekte witte bonen erdoor. Laat alles nog even goed warm worden.

Schep de stampot in een schaal en dien de nieuwjaarsstampot op met de in plakjes gesneden rookworst.

Ingrediënten

250 gram witte bonen

500 gram snijbonen

1 kilo aardappelen

200 gram mager rookspek

in dobbelsteentjes

1 rookworst

zout



Opdracht 11: welk genre is dit?

In de eerste les over het lezen en schrijven van nieuwsberichten heb je verschillende teksten gesorteerd. Twee van deze teksten zie je op de volgende pagina's.

- Op bladzijde 29-30 de tekst *Zó slecht is Suburbicon nou ook weer niet*, van de website www.ugenda.nl, een website waarop allerlei culturele activiteiten in de omgeving van Nijmegen staan.
- Op bladzijde 31-32 de tekst *The Lion King is een visueel spektakel als zelden vertoond*, uit De Volkskrant.

Je maakt deze opdracht met je groepje. Stel dat iemand je zou vragen in welk genre deze twee teksten passen en waarom, wat zouden jullie dan antwoorden?

- Gebruik de kennis die je de afgelopen lessen hebt opgedaan en je eigen voorkennis om deze vraag te beantwoorden.
- Brainstorm met elkaar over het antwoord en schrijf het daarna hieronder op.

Deze teksten behoren tot het genre

Dat zien wij aan

Typisch taalgebruik dat je in dit genre tegen kunt komen is

Het is handig om deze kennis over dit genre te hebben omdat

Zó slecht is Suburbicon nou ook weer niet ***

Geschreven door [Karl van Heijster](#) zaterdag, 18 november 2017



Julianne Moore en Matt DamonFoto: The Searchers

Subtiel is-ie niet, George Clooneys nieuwste film over racisme in het Amerika van de jaren '50. Maar wie zich voorbereidt op zijn botte bijl, zou nog wel eens een leuke film kunnen zien. Vanaf nu te zien bij LUX Nijmegen.

Als een zwart gezin zijn intrek neemt in het idyllische Suburbicon, staat de voorstad al gauw op haar achterste benen. De racistische bewoners verzamelen zich rondom hun nieuwe woning en eisen dat het gezin zo snel mogelijk de buurt verlaat. Ondertussen voltrekt zich bij de burens een persoonlijker, maar even ingrijpend drama, als de vrouw des huizes overlijdt na een woningoverval. Maar de overval is niet wat het lijkt. Achter de schone schijn van Suburbicons modelgezinnetjes schuilen de cynische overblijfselen van de 'American Dream'.

Karikaturaal

Of klinkt dat te zwaar? Het klinkt wel wat zwaar, niet? Nou, het is ook zwaar. Of liever: het ligt er zo dik bovenop allemaal. En dat terwijl *Suburbicon* alle ingrediënten heeft om een topper te worden: een script van de anders zo subtiële gebroeders Coen, een topcast – let vooral op de geweldige dubbelrol van Julianne Moore – en een fifties-aankleding om je vingers bij af te likken. Waar het dan misgaat? Het is makkelijk om de regie van George Clooney als schuldige aan te wijzen, maar... Nee, ik heb er even over nagedacht, en het ligt inderdaad aan de regie van George Clooney.

Want in Clooneys *Suburbicon* is de aanblik van zwarte huid al genoeg om een hele straat tot stilstand te brengen of een dorpsvergadering te doen ontsporen. Of die karikaturale schets van fatsoenlijk Amerika gemeend is of ironisch, laat ik in het midden. Het is vooral heel erg matig uitgewerkt, en als achtergrond van een serie [Fargo](#)-esque misdaadperikelen voelt het misplaatst. Dat hij zijn personages met inktzwart cynisme inkleurt, maakt de boel er niet beter op. Voor helemaal niemand is er een uitweg uit deze vreselijke toestand, en dat lijkt ook helemaal niemand te willen. Het hart ontbreekt, en de flauwigheid van wat overblijft weerhoudt Clooney er niet van alsnog een botte bijl te hanteren in zijn presentatie.

Oscar Isaac

Maar toch, met hier en daar een voor de Coens zo typerend misverstand, en op zijn tijd een hilarische dialoog – het is moeilijk je lachen in te houden als Matt Damon zijn zoon naar een kostschool wil sturen – is *Suburbicon* toch ook weer niet zó slecht. En ik zou liegen als ik zou zeggen dat ik niet heb genoten van elke seconde waarin Oscar Isaac in beeld is. Het ding is alleen, je moet je er wel voor door een boel loodzware nonsens heen worstelen. Wie zich daarop voorbereidt zou nog wel eens een leuke film kunnen zien.

The Lion King is een visueel spektakel als zelden vertoond

Na één minuut ben je al verkocht. Door de gangpaden paraderen alle passagiers van de Ark van Noah, afdeling Afrika. Een olifant met wapperende oren, waar een vrolijk kleintje achteraan huppelt, zebra's, antilopen, hyena's, giraffen en natuurlijk leeuwen. Die kleurrijke beesten zijn zo ongelooflijk mooi en ingenieus gemaakt, dat je het kaartje voor The Lion King er al bijna uit hebt na deze optocht.

Patrick van den Hanenberg 31 oktober 2016, 10:13



We kennen het verhaal van de succesvolle tekenfilm, van de vorige Nederlandse versie tien jaar geleden, of van dat tripje naar Londen of New York waar de musical al sinds mensenheugenis volle zalen trekt: leeuwenwelp Simba wordt door zijn vader Mufasa aan de dieren van de Pridelands gepresenteerd als de toekomstige troonopvolger. Zijn oom Scar grijpt echter met list en geweld de macht. Mufasa wordt

vermoord en de kleine Simba wordt verjaagd. Na een avontuurlijke reis keert Simba als volwassen leeuw terug en eist de troon op.

Julie Taymor, de oorspronkelijke regisseur van de Broadway-versie, heeft van The Lion King een visueel spektakel gemaakt, zoals zelden is vertoond op een musicalpodium. Toch steekt er een opbouwfout in de productie. Met die overdonderende opening is meteen de belangrijkste troefkaart op tafel gelegd. Als een goochelaar direct zijn meest ingewikkelde truc doet, valt de rest toch een beetje tegen.

In welke uithoek van de wereld je deze musical ook bezoekt, hij is overal exact hetzelfde. Hier en daar kunnen hooguit wat kleine nieuwe accenten worden gelegd. Die zijn in Scheveningen niet allemaal even gelukkig. Vertaler Martine Bijl (degelijk werk) kon het weer niet laten om er iets in te wurmen uit een andere sfeer. Nu stopt ze een 'Hema douchegordijn' in de tekst. Slaat nergens op. Ook de toegevoegde muziek van Er staat een paard in de gang is een misser.

Het spannende van een nieuwe versie is de kwaliteit van de spelers. De (door Disney verplichte) Zuid-Afrikaanse delegatie is top, vooral Gugwana Dlamini als Rafiki, de wijze mandril, of eigenlijk sjamaan. Met haar elegant-scherpe stem houdt zij alle verhaallijntjes bij elkaar. David Goncalves is als koning Mufasa een minder goede keus. Als acteur valt hij door de mand. Het lijkt alsof hij zijn tekst pas gisteren voor het eerst onder ogen heeft gekregen. Jorit Ruijs doet het prima als Scar, hij is een rotzak, zonder te overdrijven. In de tweede helft zijn de kleine Simba en zijn vriendin Nala volwassen. Naidjim Severina als Simba valt niet op en valt niet tegen. Gaia Aikman maakt dat deel tot een feest met haar uitvoering van Shadowland/Arm land. Dat lied golft met koorondersteuning langzaam naar een orgastisch hoogtepunt, die de rillingen over je rug doet lopen. Zij is de koningin van de voorstelling.

[The Lion King](#) door Stage Entertainment. Script: Rogers Allers & Irene Mecchi. Muziek en liedteksten: Elton John, Tim Rice, Lebo M e.a. Vertaling: Martine Bijl. Choreografie: Garth Fagan. Regie, kostuum- en poppenontwerp: Julie Taymor. Circustheater Scheveningen, 30 oktober.